higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

EKONOMIESE OMGEWING
NKR-VLAK 3

18 November 2024

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 7 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	1.1.1	C
	1.1.2	B
	1.1.3	B
	1.1.4	C
	1.1.5	B
	1.1.6	A
	1.1.7	C
	1.1.8	D
	1.1.9	B
	1.1.10	C
	1.1.11	D
	1.1.12	A
	1.1.13	A
	1.1.14	D
	1.1.15	A

(15 × 1) (15)

1.2	1.2.1	Waar
	1.2.2	Onwaar
	1.2.3	Waar
	1.2.4	Waar
	1.2.5	Waar
	1.2.6	Onwaar
	1.2.7	Waar
	1.2.8	Onwaar
	1.2.9	Waar
	1.2.10	Waar

(10 × 1) (10)

1.3 1.3.1 Goedere wat binne die grense van een land vervaardig word, maar aan ander lande verkoop word

1.3.2 Verwys na 'n voortdurende en aansienlike styging in pryse van goedere en dienste in die algemeen in die ekonomie.

1.3.3 Verwys na 'n onvermoë van 'n individu om hulself van basiese behoeftes soos kos, skuiling en klere te voorsien

1.3.4 'n Sosiale wetenskap wat bestudeer hoe mense hul skaars hulpbronne gebruik om hul onbeperkte behoeftes en begeertes te bevredig

1.3.5 Waar kopers en verkopers bymekaarkom om finansiële bates uit te ruil

(5 × 2) (10)

Kopiereg voorbehou

VRAAG 2

2.1 Verbruikersdienste
2.2 Tegnologie
2.3 SARB
2.4 Risiko-oordrag
2.5 Versterk

(5 × 1) **[5]**

AFDELING A TOTAAL: 40

AFDELING B

VRAAG 3

3.1 3.1.1
- Gas
- Brent ru-olie (2)

3.1.2
- Lande in Europa moes gas en olie uit ander lande buite Europa verkry.
- Baie van hulle het oorgeskakel na hernubare energie. (2 × 2) (4)

3.2 3.2.1 Frankryk 2 × € 8 000 = € 16 000✓✓
3.2.2 Portugal 1 × € 8 000 = € 8 000✓✓
3.2.3 België 3 × €8 000 = €24 000✓✓
3.2.4 Nederland 2 × €8 000= €16 000✓✓

(4 × 2) (8)

3.3 Buitelandse valuta is geld wat in ander lande gebruik word om hul transaksies uit te voer,✓✓ soos 'n jen in Japan.✓ Binnelandse geldeenheid is geldeenheid wat plaaslik gebruik word ✓✓ , soos die Suid-Afrikaanse rand.✓ (6)

3.4 Rente (1)

3.5
- Wyn
- Goud
- Platinum
- Diamante
- Steenkool (Enige 2 × 1) (2)

3.6
- Hulle lees✓ koerante en ander gedrukte media.
- Hulle luister✓ na nuus.
- Hulle weet✓ van hul besigheid, kliënte, mededingers en verskaffers.
- Hulle neem waar.✓ (4)

3.7 'n Entrepreneur is 'n persoon wat die besigheid begin✓✓ terwyl die bestuurder die besigheid namens die entrepreneur bestuur.✓✓ (4)

Kopiereg voorbehou

3.8
- Gebrek aan onderwys:✓ Onopgeleide mense vind dit moeilik om werk te kry.✓
- Ekonomiese resessie:✓ Tydens 'n ekonomiese afswaai verminder baie besighede baie werkers.✓ (4)

3.9
- Aandelemark
- Effektemark
- Geldmark
- Kommoditeitsmark
- Forex mark
- Kriptogeld-mark
- Afgeleide mark (Enige 5 × 1) (5)

[40]

VRAAG 4

4.1 R19,86 – R19,81✓ = 0,05✓

$$\frac{0,05}{R19,86} \times 100✓ = 0,25\%✓$$ (4)

4.2
- Finansiële markte verseker dat fondse van spaarders na leners vloei.
- Hulle fasiliteer en stroomlyn die produksieproses.
- Hulle verseker dat fondse beskikbaar is vir produksie-eenhede om goedere en dienste te produseer.
- Hulle speel 'n rol in die uitbreiding van besighede deur fondse beskikbaar te stel.
- Hulle bevorder die vestiging van klein en medium ondernemings. (5 × 2) (10)

4.3
- 'n Verhoging in korporatiewe belasting beteken dat besighede meer belasting aan die regering moet betaal.
- Dit lei tot minder wins wat besighede maak.
- Verhoogde maatskappybelasting verminder ook sakevertroue.
- Dit beteken minder beleggings en minder groei.
- Beleggers kan in ander lande belê waar maatskappybelasting laag is.
- Ekonomiese groei neem af na 'n afname in produksie. (5 × 2) (10)

4.4
- Bestuurders moet tred hou met voortdurend veranderende tegnologie.
- Bestuurders moet genoeg tyd hê om te beplan oor hoe om risiko's wat tegnologie bied, die hoof te bied.
- Bestuurders moet bewus wees van die geleenthede wat die verskillende faktore rondom die besigheid bied. (3 × 2) (6)

4.5
- Produk
- Prys
- Bevordering
- Plek (4)

Kopiereg voorbehou

4.6 'n Kredietrekening stel die kliënt in staat om op krediet te koop en die volle bedrag binne 30 dae vanaf die datum van fakturering te betaal. (2)

4.7 Dubbele sameloop van begeertes vind plaas wanneer jy het wat die ander persoon wil hê en omgekeerd. (3)

4.8 Herontplooiing strategie (1)
[40]

VRAAG 5

5.1
- Skakel beleggers en openbare maatskappye
- Bied 'n veilige mark vir die koop en verkoop van sekuriteite
- Voorkom bedrog en beskerm beleggers deur streng reëls toe te pas
- Moedig nuwe beleggings aan
- Verkry kapitaal vir besigheid (5)

5.2 'n Aandeel verteenwoordig gedeeltelike eienaarskap in 'n maatskappy✓✓ , terwyl dividende betalings aan die aandeelhouers is.✓✓ (4)

5.3
- Inflasie
- Rentekoers
- Verbruikersprysindeks
- Brent ru-olieprys
- Mielies prys
- Koring prys
- Geldeenhede/wisselkoers
- Tekort/surplus op die lopende rekening
- Goudprys (Enige 4 × 1) (4)

5.4 Fisieke omgewing verwys na materiële voorwerpe en toestande wat die besigheid omring. (2)

5.5
- Polities/wettig
- Ekonomies
- Sosiaal
- Tegnologies (4)

5.6
- Verskaf inligting oor besigheidsvooruitsigte
- Aanvaar kliënte se deposito's vir veilige bewaring
- Koop en verkoop aandele namens kliënte
- Evalueer die kredietwaardigheid van kliënte
- Koop en verkoop buitelandse valuta
- Tree op as eksekuteurs en trustees van boedels (Enige 5 × 1) (5)

5.7 5.7.1 €R250 000/R20,54✓ = €12 171,37✓✓

Daarom moet 'n superaanhanger €12 171,37 hê (3)

5.7.2 R20,54 × 10/100 = R2,05✓
R20,54 – R2,05✓ = R18,49✓

R18.49/R20.54= 90.4%✓
dus 90,6% van R250 000✓ = R226 000✓

Daarom behoort een super-aanhanger slegs R226 000 te benodig nadat die rand met 10% gestyg het (6)

5.8 (a) 3✓
(b) R16,20✓
(c) R24,30✓
(d) 5✓ (4)

5.9 Departement van Finansies/Nasionale Tesourie (1)

5.10 Arbeid is die geestelike of fisieke menslike inspanning wat gebruik word in die produksie van goedere en dienste. (2)
[40]

VRAAG 6

6.1
- Verhoogde inflasiekoers verlaag die besteebare inkomste van verbruikers.
- Laer besteebare inkomste beteken dat die vraag na goedere en dienste in die ekonomie verminder.
- Verbruiksbesteding neem af.
- Produksie van goedere en dienste neem af.
- Besighede maak minder wins namate hulle meer vir hul insette betaal.
- Ekonomiese groei neem af.
- Werkloosheid neem toe. (Enige 5 × 2) (10)

6.2 Eenvoudige rente word bereken op grond van die hoofsom wat geleen is✓✓ , terwyl saamgestelde rente bereken word op grond van beide die hoofsom wat geleen is en die rente wat nie betaal is nie.✓✓ (4)

6.3 Die bedrag van een land se geldeenheid wat nodig is om een eenheid van 'n ander land se geldeenheid te koop (2)

6.4
- Wanneer die rand waarde verloor, word ons uitvoere goedkoop en invoere duur.
- Die vraag na plaaslik vervaardigde goedere neem toe in die wêreldmarkte.
- Namate die vraag na uitvoer toeneem, kom meer buitelandse valuta die land binne.
- Dit sal produksie en ekonomiese groei verhoog.
- Wanneer die rand versterk, word invoere goedkoop en word uitvoere duur.
- Dit sal daartoe lei dat meer geld die land verlaat.
- Ekonomiese groei neem af. (Enige 5 × 2) (10)

Kopiereg voorbehou

6.5 Gelykbreekpunt is 'n punt waar die totale inkomste gelyk is aan die totale koste✓✓ , terwyl gelykbreekanalise 'n beplanningsinstrument is wat gebruik word om te bereken wanneer en of 'n produk gelykbreekpunt sal bereik.✓✓ (4)

6.6 6.6.1 R800 20/100✓ = R160✓
R800 + R160✓ = R960✓
R960 x 50✓ = R48 000✓✓ (7)

6.6.2 R48 000 × 5/100✓ = R2 400✓✓ (3)
[40]

TOTAAL AFDELING B: 160
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou